

kunde være Dvelfesskib paa denne Reise. Jeg gjentager det, den kunde ikke være Dvelfesskib paa denne Reise, og Følgen af den Fremgangsmaade, at Reisen ikke er bleven sat i Forbindelse med Behandlingen af Udrustningskontoen, er da efter min Mening den, at en stor Del af det søvernepligtige Mandskab, der skulde have været uddannet i indværende Finantsaar til Fædrelandets Forsvar, hvis Krig skulde komme paa, ikke har faaet den fornødne Uddannelse paa Grund af denne Fremgangsmaade fra Regjeringens Side. De Herrer, der tale om Nødvendigheden af de Børnepligtiges Dvelfer og om, at de nu faae for liden Uddannelse, medens de influere, at vi ville have, at Landets Børn skulde gaa som Slagtekvæg mod Sjænden, de burde, siger jeg, idet Mindste ikke ved nogen som helst Leilighed give os Ret til at gjøre dem Bebrejdelser i den Henseende. Altsaa, baade med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Erhvervelsen af Bevillingen, og fordi dette Spørgsmaal staar i Forbindelse med adskillige andre Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Dvelfen af de Søvernepligtige i Aaret 1874, beklager jeg det, og jeg bebrejder den høitagtede Regjering, at den ikke i Tide søgte en Bevilling, som det er min Overbevisning, at man, bortseende fra enhver politisk Strid mellem Rigsdagen og Regjeringen, utvivlsomt glat nok vilde have givet til et Diemed som dette. I flere Spørgsmaal end i disse skal jeg ikke fordybe mig; disse ere baade i finantiel Henseende betydelige nok og have i konstitutionel Henseende en ganske særegen Interesse. Jeg har tilladt mig at fremdrage dem ogsaa for at illustrere den politiske Tilstand, i hvilken vi i nogle Aar have befundet os, og ifølge hvilken Regjeringen formener at kunne regjere i Kraft af Mindretallet uden Hensyntagen til Flertallet, ud af hvilken der er voget Anstuelser frem, som endogfaa have fundet en Talsmand ved Landets videnskabelige Høiskole, der gaar ud paa ikke mindre, end at Regjeringen efter vor Grundlov kan, naar den ikke faar de Penge, den forlanger, selv tage dem.

Sall: Jeg har jo maattet forudsætte, at der under Forhandlingen af nærværende Lillægssbevillingslov vilde fremkomme forskjellige Bemærkninger, der mere eller mindre direkte vare henvendte til mig, angaaende den Post paa Lillægssbevillingsloven, som vedrører Theaterbygningen. Der er nu tre Talere, som have haft Ordet, af hvilke de to alene og den Tredie for en Del have omhandlet denne Sag og ganske vist for en væsentlig Del min Stilling til den. Jeg har derfor antaget, at det nu maatte kunde være et passende Dieblit til en Udtalelse fra min Side. Jeg vil imidlertid kunne indskrænke denne mere, end jeg tidligere egentlig havde troet, idet den sidste Taler jo med Hensyn til det, der vedrører Theaterbygningen og navnlig mit Forhold til den, nærmest

indskrænkede sig til aldeles at henholde sig til den første Taler, og hvad den anden Taler angaar, den ærede Rigsdagsmand for Ringsted (Zahle), indskrænkede han sig jo til en Erklæring, som paa ingen Maade kan kaldes ny, thi den er udtalt af ham i det Mindste een Gang tidligere. Den gif ud paa, at Alt, hvad den tidligere Kultusminister havde gjort med Hensyn til Theaterbygningen, skulde have været forkert, skulde være i Strid med den Lov, som han og han alene skulde være den rette Fortolker af. Nu kan jeg, da han indskrænkede sig til at give denne kortfattede Erklæring, egentlig ikke komme videre ind paa en Besvarelse deraf; men jeg troer dog, at det er saare uheldigt, naar man i en Udtalelse under en saadan Sags Behandling udslynger en Beskyldning af den Art, uden at fremsjøre Bevis derfor. Ligeoverfor den skal jeg derfor se tilbage paa den tilsvarende Yttring, som kom fra den ærede Talers Side under Forhandlingen i 1872—73, hvor han blev opfordret til nærmere at udtale sig om, hvad han mente dermed; Resultatet deraf blev det høist fattige, at han ikke fandt, at Ministeriet paa tilstrækkelig Maade havde givet de fornødne Dplysninger om hele Theatrets Bygning og hele Theatrets Drift, som det havde været hans Tanke vilde have været i høi Grad vigtigt for Theatret, navnlig for det nye Theater. Han havde imidlertid der det Uheld, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), der dog vist ikke kan antages at være partisk for mig, som Dødsfører for Finantsudvalget erklærede, at dette var fuldstændig forkert, idet netop Udvalget til enhver Tid havde faaet alle de Dplysninger, som det paa nogen Maade ønskede, og at de havde staaet til ærede Medlemmers Kundskab, foruden at Udvalget selv i sin Betænkning havde gjort Uddrag af, hvad der kunde have nogen Interesse. Da nu den ærede Rigsdagsmand for Ringsted (Zahle) yderligere forklarede, hvad hans Mening var med, at sige Beskjendtgjøvelser skulde have en særdeles gavnlig Virkning, kom jeg i det Mindste, og jeg tror den største Part af dette Thing, til den Erkjendelse, at det maatte anses for særdeles heldigt, at man ikke fik Dplysninger af den Art, som den ærede Rigsdagsmand havde for Die; thi han erklærede, at, hvad han dermed mente, var Dplysninger, som kunde staae Omverdenen Indblik i Theatrets indre Forhold bag Kulisserne for at forhindre de der stedfindende Kluninger og overdrevne Fordringer — det var netop hans Ord. Nu har jeg imidlertid en saa lang Erfaring og Kjendskab til Theatret, og der behøves ikke megen dertil, for at have den Overbevisning, at den Slags Dplysninger vilde komme til at virke aldeles modsat. Saalenge den ærede Rigsdagsmand derfor ikke kommer med andre Data, som skulle støtte hans Dom, maa han tillade mig at antage den for fuldstændig ubesjæret, og jeg holder mig overbevist om, at han ikke skal kunne komme